

**Aanvullend onderzoek t.b.v. vleermuizen,
huismussen en gierzwaluwen i.h.k.v. de
sloop van 27 woningen en een
schoolgebouw in Zuidland**

**Aanvullend onderzoek t.b.v. vleermuizen,
huismussen en gierzwaluwen i.h.k.v. de
sloop van 27 woningen en een
schoolgebouw in Zuidland**

Aanvullend onderzoek t.b.v. vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen i.h.k.v. de sloop van 27 woningen en een schoolgebouw in Zuidland

Opdrachtgever: Woonstichting De Zes Kernen

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Tamar Braaksma, Hans Bruning, Jeroen Dekker, Alexandra Haan, Vivian Maas, Mariëlle Oomen, Sanne Westbroek, Koen Woerdenbag

Samenstelling: Manuela Dubbeldam

Aanvullend onderzoek t.b.v. vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen i.h.k.v. de sloop van 27 woningen en een schoolgebouw in Zuidland. [Samenst.: Dubbeldam, M.] Met lit. opg., Dordrecht: Strix/ NWC.

Trefw.: Wet Natuurbescherming, vleermuizen, vogels, sloop, 27 woningen, schoolgebouw, nieuwbouw, Emmastraat, Julianastraat, Zuidland.

W1211/P16-100

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, januari 2016

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving en plannen	7
3	Methode	9
4	Resultaten	13
5	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	15

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Wet Natuurbescherming

1. Inleiding

Er bestaan plannen om 27 woningen en een schoolgebouw te slopen ten behoeve van de realisatie van nieuwbouwwoningen. De huidige woningen zijn gelegen aan de Emmastraat 9 t/m 35 en de Julianastraat 31 t/m 53 in Zuidland. Het schoolgebouw is gelegen aan de Emmastraat 7, eveneens in Zuidland. Binnen het onderzoeksgebied is opgaande begroeiing aanwezig (o.a. bosschages en bomen), die mogelijk zal verdwijnen ten behoeve van de realisatie van de nieuwbouwplannen.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient, in het kader van de Wet Natuurbescherming, onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden binnen het plangebied en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden.

Woonstichting De Zes Kernen heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) opdracht gegeven om een onderzoek te verrichten in het kader van de Wet Natuurbescherming met het eventueel daarbij behorende vervolgonderzoek volgens soortenstandaards. Tevens is er gevraagd om een advies uit te brengen in het kader van de natuurwetgeving.

2. Gebiedsbeschrijving en plannen

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in het noordwesten van de bebouwde kom van Zuidland aan de Emmastraat en de Julianastraat. In het noordoosten wordt het gebied begrensd door de Emmastraat, in het zuidoosten door de Wilhelminastraat, in het zuidwesten door een kerkgebouw en in het noordwesten door de Julianastraat. Momenteel bestaat het plangebied uit 27 woningen en een schoolgebouw (zie foto's 1 en 2). Daarnaast zijn er een aantal bomen en struikgewas aanwezig. Er is geen oppervlaktewater in de vorm van watergangen te vinden. Het gebied wordt voornamelijk omringd door andere woningen en gebouwen met hier en daar wat bomen en struikgewas. Aan de buitenrand wordt Zuidland omringd door agrarische gebieden (zie figuur 1). Voor een impressie van het plangebied zie foto's 1 t/ m 6.

Foto 1: Te slopen woningen binnen plangebied.

Foto 2: Te verwijderen woningen en begroeiing binnen plangebied.

Foto 3: Te slopen fietsenstalling en bestrating binnen plangebied.

Foto 4: Te slopen schoolgebouw en bestrating binnen plangebied.

Foto 5: Te verwijderen schoolgebouw en bomen binnen plangebied.

Foto 6: Te slopen schoolgebouw binnen plangebied.

Voorgenomen plannen

Het plan is om de 27 woningen en het schoolgebouw binnen het plangebied te slopen ten behoeve van de realisatie van de nieuwbouwwoningen. Ook zal de bestrating worden verwijderd, zullen de bomen worden gekapt en zal het struikgewas worden gerooid.

3. Methode

De woningen, het schoolgebouw en de omliggende vegetatie zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor beschermde flora- en faunasoorten. Derhalve is er een quickscan uitgevoerd, waarbij (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in kaart zijn gebracht. Op basis van veldkenmerken, expert-judgement, sporenonderzoek en het karteren van aanwezige flora en fauna is een inschatting gemaakt worden van (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

Tijdens de quickscan is vastgesteld dat een groot deel van de te slopen bebouwing geschikt is als vaste verblijfplaats voor vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen (figuur 3). Veel van de woningen in het plangebied bevatten spouwmuren die toegankelijk zijn voor vleermuizen via spouwgaten. Vanwege het ontbreken van geschikte holtes en spleten zijn de bomen in het plangebied niet geschikt als vaste verblijfplaats van vleermuizen. De dakpannendaken van de bebouwing vormen geschikte vaste verblijfplaatsen voor de Gierzwaluw (*Apus apus*) en Huismus (*Passer domesticus*). Om de eventuele aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen vast te stellen, is aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen uitgevoerd.

Figuur 3: Geschiktheid van de bebouwing in het plangebied (rood omlijnd) als vaste verblijfplaats voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de periode van 21 juni tot 26 september 2016. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een overzicht van de weersomstandigheden op deze dagen. Deze gegevens zijn door de medewerkers in het veld gemeten of ingeschat. De quickscan is uitgevoerd door twee medewerkers van het NWC. De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd door vier tot vijf medewerkers van het NWC.

Tabel 1: Overzicht van weeromstandigheden per veldbezoek

Datum	Temperatuur (°C)	Windkracht (Bft)	Bewolking (0-8)	Quickscan	Onderzoek Gierzwaluw	Onderzoek Huismus	Onderzoek vleermuizen
21-06-2016	19	1	8	V	V	V	
29-06-2016	14	5	7		V	V	V
15-07-2016	10	1	6		V	V	V
31-08-2016	18	1	4				V
26-09-2016	13	1	6				V

Vleermuizen

Vleermuizen gebruiken het landschap gedurende het jaar op verschillende manieren. In verschillende perioden van het jaar maken ze gebruik van kraamplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijven, winterverblijfplaatsen en jachtgebied. Daarnaast gebruiken ze aaneengesloten landschapselementen, zoals bomenrijen en watergangen als vlieg-routes. Ook worden halfbegroeide gebieden (e.g. kleine weilanden) gebruikt als foera-geergebieden. Het vleermuisprotocol (maart 2013) dat door onder andere de Zoogdiervereniging en de gegevensautoriteit GaN is opgesteld, stelt dat tenminste vier inventarisatiemomenten, verspreid over de periode half mei - begin oktober, nodig zijn om de verschillende functies die de aanwezige bebouwing mogelijk voor vleermuizen vervult zo goed mogelijk te inventariseren (bijlage 1).

Uit de quickscan is gebleken dat de te slopen gebouwen geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Aan de hand van aanvullend onderzoek is vastgesteld welke functies het plangebied voor vleermuizen vervult. Dit onderzoek is volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd. Twee inventarisaties vonden plaats in de kraam- en zomerperiode (mei - juli) en twee inventarisaties vonden plaats in de zomer- en paarperiode (augustus - oktober) (tabel 1).

Twee van de vier inventarisaties van dit aanvullende vleermuisonderzoek zijn in de avond en nacht uitgevoerd. De overige twee inventarisaties zijn in de vroege ochtend uitgevoerd. Gedurende elke inventarisatie waren er vier tot vijf personen aanwezig. Er is vooral gelet op uitvliegende vleermuizen en op vleermuizen die al rond zonsondergang actief waren. Wanneer een vleermuis rond zonsondergang wordt waargenomen, kan dit namelijk op de aanwezigheid van een verblijfplaats duiden. Dit omdat de meeste vleermuissoorten rond zonsondergang hun verblijfplaats verlaten en dan naar hun foerageergebieden vliegen. Vleermuizen die rond zonsondergang bij het te onderzoeken object worden waargenomen, hebben nog geen grote afstand af kunnen leggen, waaruit opgemaakt kan worden dat zij mogelijk in (de buurt van) het object een verblijfplaats hebben. Tijdens de inventarisaties in de paarperiode is tevens gelet op vleermuizen die sociale geluiden (waaronder werfroepjes) uitstoten en die paargedrag vertonen. Dergelijke geluiden en gedrag kunnen duiden op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Tijdens de vier veldbezoeken is gebruikgemaakt van heterodyne batdetectors (type Pettersson D100). Met behulp van deze batdetectors zijn de waargenomen vleermuissoorten op naam gebracht.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Vogels met een vaste verblijfplaats, zoals de Gierzwaluw en Huismus die uitsluitend broeden in menselijke bebouwing, worden jaarrond beschermd door de Wet Natuurbescherming. Dit geldt ook voor hun functionele leefomgeving. Omdat een gedeelte van de bebouwing in het plangebied geschikt is als vaste verblijfplaats voor de Gierzwaluw en Huismus, diende de mogelijke functie van het plangebied voor deze soorten nader onderzocht te worden. Hiertoe is gezocht naar individuen en sporen van de soorten (nesten, veren, uitwerpselen en dergelijke). Voor dit onderzoek zijn de richtlijnen uit de soortenstandaarden van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zoveel mogelijk aangehouden.

Gierzwaluw

De soortenstandaard van de Gierzwaluw stelt dat, om de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Gierzwaluw aan te tonen, er drie veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden in de periode van 1 juni tot en met 15 juli met een tussenperiode van minimaal 10 dagen, bij voorkeur van 18.00 uur tot zonsondergang. Ondanks het gegeven dat gierzwaluwen in de ochtenduren minder actief en luidruchtig zijn dan in de avonduren, zijn exemplaren gedurende de broedperiode (mei tot en met juli) zowel in de avond als in de ochtend waarneembaar nabij hun nestplaats. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Gierzwaluw is onderzocht middels drie veldbezoeken die plaatsvonden in de middag van 21 juni en de ochtenden 29 juni en 15 juli (tabel 1 op de vorige pagina). Hierbij werd gelet op nest-indicatief gedrag. Omdat de eerste twee inventarisaties voor het vleermuisonderzoek ook (deels) in de periode eind april tot en met half juli zijn uitgevoerd, werden deze inventarisaties gecombineerd met het onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Gierzwaluw.

Huismus

Voor de Huismus geldt dat de periode van 1 april tot en met 15 mei het meest geschikt is om de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen te onderzoeken. Volgens de soortenstandaard dienen gedurende deze periode twee veldbezoeken uitgevoerd te worden met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Huismussen zijn echter gedurende de gehele broedperiode, die duurt van begin april tot en met augustus, waarneembaar nabij hun nestplaats. De soort is het meest actief in de periode van twee uur na zonsopkomst tot twee uur voor zonsondergang, met een piek in de ochtend. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Huismus is onderzocht middels drie veldbezoeken die plaatsvonden in de middag van 21 juni en de ochtenden 29 juni en 15 juli (tabel 1 op de vorige pagina). Hierbij werd gelet op nest-indicatief gedrag en de aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats. Omdat de eerste twee inventarisaties voor het vleermuisonderzoek ook (deels) in de periode eind april tot en met half juli zijn uitgevoerd, werden deze inventarisaties gecombineerd met het onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van de Huismus.

4. Resultaten

Vleermuizen

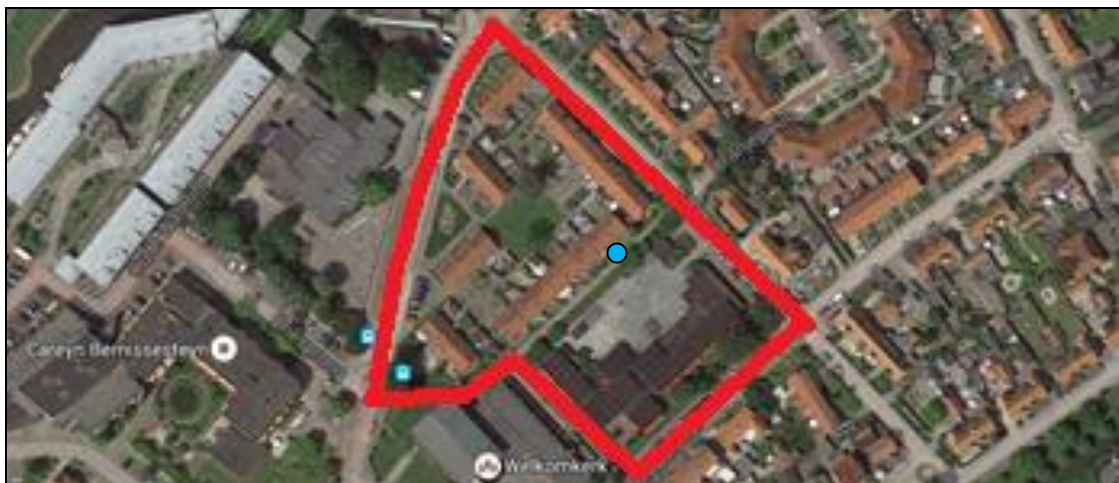
Tijdens de veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van exemplaren van de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en van de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) (tabel 2). Er zijn meerdere foeragerende en voorbijvliegende individuen waargenomen. Ook zijn er gedurende een aantal veldbezoeken sociale geluiden van vleermuizen waargenomen. Omdat de bron van deze geluiden zich niet op één centraal punt bevond en omdat er geen in- en uitvliegende dieren zijn waargenomen, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het plangebied uitgesloten worden. De waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen duiden erop dat het plangebied mogelijk onderdeel uitmaakt van vliegroutes en/of een foerageergebied.

Tabel 2: Overzicht van waargenomen vleermuizen in het plangebied

Datum	Dagdeel	Waargenomen soorten	Aantallen en gedrag
29-06-2016	Ochtend	Gewone dwergvleermuis	3 individuen passerend; geen invliegers.
15-07-2016	Ochtend	Gewone dwergvleermuis	2 individuen passerend en foeragerend; geen invliegers.
		Laatvlieger	1 individu passerend; geen invliegers.
31-08-2016	Avond	Gewone dwergvleermuis	6 individuen passerend en foeragerend; sociale geluiden; geen uitvliegers.
		Ruige dwergvleermuis	2 individuen passerend; geen uitvliegers.
26-09-2016	Avond	Gewone dwergvleermuis	8 individuen passerend en foeragerend; 3 x sociale geluiden; geen uitvliegers.

Vogels met vaste verblijfplaats

Tijdens de veldbezoeken is er één exemplaar van de Huismus waargenomen, roepend vanuit een boom (figuur 4). Naast dit enkele individu zijn er geen waarnemingen gedaan van exemplaren van de Gierzwaluw of Huismus in het plangebied. Ook zijn er geen sporen van deze soorten aangetroffen in het plangebied. Wel zijn er buiten het plangebied zeven exemplaren van de Gierzwaluw waargenomen, cirkelend op grote hoogte boven het plangebied. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat er geen vaste verblijfplaatsen van de Gierzwaluw of Huismus aanwezig zijn in het plangebied.

Figuur 4: Locatie van het waargenomen exemplaar van de Huismus (blauwe stip) in het plangebied (rood omlijnd).

5. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen en/of belangrijke onderdelen van vliegroutes van vleermuizen aangetroffen. Wel zou het plangebied onderdeel kunnen zijn van een foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn echter voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat de voorgenomen sloop- en bouwplannen naar verwachting geen nadelige effecten zullen hebben op vleermuizen. Om deze reden bestaan er vanuit de Wet Natuurbescherming geen verplichtingen ten aanzien van vleermuizen.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Binnen het plangebied zijn geen nest-indicerende waarnemingen gedaan van exemplaren van de Gierzwaluw en Huismus. Ook zijn er geen sporen van deze soorten aangetroffen. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat er geen vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn in het plangebied. Om deze reden zullen de voorgenomen sloop- en bouwplannen naar verwachting geen nadelige effecten hebben op vleermuizen. Er bestaan vanuit de natuurwetgeving geen verplichtingen ten aanzien van gierzwaluwen en huismussen.

Referenties

KNMI.nl

Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland, 2014. *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii), Laatvlieger (Eptesicus serotinus), Gierzwaluw (Apus apus) en Huismus (Passer domesticus). Versie 2.0.* Ministerie van Economische zaken, Beschikbaar op het World Wide Web via: <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Sovon.nl

Waarneming.nl

Wet Natuurbescherming

Zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Wet natuurbescherming

Vleermuizen en hun leefgebied zijn beschermd door de Wet Natuurbescherming. In geval van een ruimtelijke ingreep moet ruim van tevoren bekeken worden of deze ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Grofweg zijn vleermuisverblijfplaatsen op te delen in winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paarverblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de diverse verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de Wet Natuurbescherming.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming. In maart 2013 is het protocol aangepast. Let op: voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een relatief langlopend onderzoek nodig (van april t/m september/oktober) en zijn gemiddeld 4 bezoeken nodig.

Bij het verdwijnen van een verblijfplaats dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het Ministerie van Economische Zaken (Dienst Regelingen). Onderdeel van deze ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarin maatregelen beschreven staan die genomen worden om de nadelige effecten, als gevolg van de voorgenomen plannen, op vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen/verminderen. De te nemen maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het aanbieden van inpandige voorzieningen in nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Soortenstandaards

Voor een aantal beschermde soorten, waaronder een aantal vleermuissoorten, heeft het Ministerie soortenstandaards opgesteld. Deze standaards bevatten informatie over de betreffende beschermde soort en zijn leefomgeving, regels en hun toepassing, onderzoek en mogelijke maatregelen. De informatie is per soort gespecificeerd naar veel voorkomende activiteiten zoals slopen van gebouwen en kappen van bomen.

Zie www.drloket.nl

Bijlage 2: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Wet Natuurbescherming

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft g een ontheffing van de Wet Natuurbescherming aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Veiligheid van het luchtverkeer (c)*
- *Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, c en d)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Bescherming van vogelnesten

Artikel 3 van de Wet Natuurbescherming luidt:

“Het is verboden opzettelijk nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort”.

Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat er om of er sprake is van een broedgeval. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen (grootweg half maart-half juli) onder de bescherming van artikel 3 van de Wet Natuurbescherming. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen en ook niet als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het nest echter permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van deze vogelsoorten zijn *jaarrond* beschermd:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Voor de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 3 van de Wet Natuurbescherming het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in

- gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Categorie 5-soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten die momenteel door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) wordt gehanteerd:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Steenuil	<i>Athene noctua</i>
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>

Nesten van de volgende soorten zijn niet jaarrond beschermd (categorie 5), maar hiervan is inventarisatie wel gewenst:

Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Bosuil	<i>Strix aluco</i>
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>
Eider	<i>Somateria mollissima</i>
Ekster	<i>Pica pica</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Glanskop	<i>Parus palustris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>
Groene specht	<i>Picus viridis</i>
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>
Hop	<i>Upupa epops</i>
Huiswaluw	<i>Delichon urbica</i>
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>
Oeverwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>
Raaf	<i>Corvus corax</i>
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Torenavalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>